

Duurzame Energieladder Almelo

Terugkoppeling vragen en opmerkingen in het politiek beraad op 7 januari 2020.

Vraag / Opmerking	Antwoord / Vervolgactie
Zijn er al ontwikkelaars/initiatiefnemers gekozen/bekend?	Nee, op dit moment zijn er geen ontwikkelaars gekozen. Er zijn echter wel diverse ontwikkelaars die hebben aangegeven interesse te hebben in een duurzaam energieproject in Almelo. De gemeente heeft tot nu toe altijd aangegeven eerst de kaders vast te willen laten stellen door uw raad (door middel van de Duurzame Energieladder Almelo). Die kaders geven duidelijkheid aan zowel de inwoners als de ontwikkelaars. Er hebben tot nu toe alleen kennismakingsgesprekken plaatsgevonden.
Wie zijn de bedrijven die de zonnepanelen en windmolens plaatsen?	Hier kunnen we op dit moment nog geen antwoord op geven. Uiteindelijk moet blijken welke ontwikkelaars, naar aanleiding van de kaders uit de Duurzame Energieladder daadwerkelijk een plan indienen.
Is de het gebied Almelo West / Leemslagenplas niet te dicht bij de woonwijk Windmolenbroek, in verband met horizonvervuiling door windmolens? Zijn bewoners al geïnformeerd?	In dit gebied zijn grote windmolens niet mogelijk in verband met de militaire laagvliegrouete van Defensie. In de energieladder is opgenomen dat ontwikkelaars inwoners niet alleen moeten informeren maar ook moeten betrekken bij de plannen. Dat vindt plaats bij het gebiedsproces zodra er een concreet initiatief lift. De gemeente faciliteert hierbij.
Wordt de informatie ook gepubliceerd in dag- en weekbladen?	Zodra er een concreet initiatief ligt komt er een publicatie van de aanvraag van de omgevingsvergunning.
Hoe wordt de burgerparticipatie vormgegeven?	In de Duurzame Energieladder is opgenomen dat ontwikkelaars altijd met de omgeving in gesprek gaan. Omwonenden en andere belanghebbenden krijgen de kans om mee te praten en mee te doen. Met meepraten en meedoen bedoelen we dat men mee kan praten over de plannen en de lokale situatie. Met meedoen bedoelen we dat men financieel kan profiteren van het project.
Zijn er boeren die hebben aangegeven te willen stoppen met het boerenbedrijf? Laat het college dit uitzoeken? Kunnen we de grond zeker stellen voor het plaatsen van groten windmolens?	Er zijn in Almelo ook agrarische bedrijven die hebben aangegeven gebruik te willen maken van de stoppersregeling. Indien deze agrarische bedrijven liggen binnen het aan te wijzen gebied voor wind dan zijn dat potentiële locaties voor windmolens. Wij kunnen deze gronden hiervoor niet zeker stellen, het zijn immers niet onze gronden. Wij kunnen wel de voorwaarden scheppen voor realisatie.
Waarom zijn er geen windmolens aan de zuidkant van Almelo geprojecteerd?	Door de militaire laagvliegrouete is aan de zuidkant van Almelo geen ruimte voor grotere windmolens.
Hoe zit het met mestvergisters? Niet de juiste weg omdat deze mestproductie in stand blijven houden.	Zelfs als het dieraantal fors zou reduceren en er dus sprake is van een afname van de mestproductie dan is er nog voldoende ruimte voor meerdere mestvergisters in Twente. Mestvergisters zijn in milieu hygiënisch opzicht een goede oplossing: niet alleen kan biogas worden geproduceerd, mestvergisting draagt ook bij aan de reductie van

	de stikstofemissie en verkleint het transportvolume van meststoffen.
Leg eerst de daken vol met zonnepanelen (denk aan de grote bedrijven zoals Bolk, Timberland en Vivochem).	We gaan daar als gemeente mee aan de slag. In de flowchart (onderdeel van de Duurzame Energieladder) wordt het benutten van daken ook als meest wenselijke maatregel benoemd. Het volleggen van daken is, zo weten wij, niet voldoende om onze duurzaamheidsdoelstelling / verplichtingen te behalen.
Hoeveel zonnepanelen passen er op de grote daken? Is dat voldoende voor de opgave?	Dat is moeilijk te beantwoorden. Wij hebben wel een beeld van de oppervlakten maar niet bekend is welke dakconstructies sterk genoeg zijn voor zonnepanelen. Daar zal op gebouwniveau onderzoek naar moeten worden gedaan. Als vuistregel kan gesteld worden dat ca 50% van het dakoppervlakte geschikt is. Zoals hierboven is aangegeven is dit niet voldoende om aan de doelstellingen / verplichtingen te kunnen voldoen.
Kunnen wij zonnepanelen op daken afdwingen?	Nee, dat kunnen we helaas (nog) niet. De minister heeft aangegeven de wet op dit punt te willen veranderen.
Welke kansen zijn er voor energieopslag door middel van struviet?	Struviet kan omgezet worden in ammoniak, daar kan vervolgens stroom van gemaakt worden. Visa versa kan er stroom opgeslagen worden. Dit kan bijvoorbeeld voor boeren kansen opleveren en een mogelijke oplossing zijn voor mestoverschotten, CO ₂ -uitstoot en de wens om energie op te slaan. Struviet kan mogelijk in de toekomst worden ingezet als een stabiel opslag medium van energie. Zoals aangegeven: met struviet produceer je geen energie. Deze techniek is nog in de experimentele fase, als gemeente volgen we de ontwikkelingen en moedigen waar mogelijk het bedrijfsleven aan om dit verder te ontwikkelen.
Hoe zit het met de regelgeving en de subsidie voor gas in Duitsland?	Een groot deel van de Duitse huishoudens stookt tot nu toe nog op stookolie. De Duitse regering hoopt met deze subsidie dat deze huishoudens overschakelen op gas. In Duitsland is er veel kritiek op deze regeling die wordt gezien als korte termijn oplossing. Ook daar is bekend dat gasstook geen duurzame oplossing is.
Aandachtspunt: betaalbaarheid van de energietransitie	Wij zijn ons bewust dat de betaalbaarheid van de energietransitie een punt van zorg is. Alhoewel hier primair een rol voor de landelijke overheid ligt, zijn wij hier, zeker bij warmtenetten, scherp op. Het minimale uitgangsprincipe wat wij hanteren is het 'niet meer dan anders' principe. Dit houdt in dat de kosten voor inwoners voor warmtelevering niet hoger mogen zijn dan de kosten die men met aardgas zou hebben. In warmtenetprojecten zal dit voor ons ook een belangrijk criteria zijn.
Bladzijde 6 over de warmtevisie: Hoe gaat het Rijk meefinancieren en wanneer kunnen wij een voorstel	Dat is een nationaal vraagstuk. Uit kamerstukken van eind 2019 blijkt dat binnen nu en een half jaar

verwachten? Wat is de bijdrage van de gemeente bij de wijkuitvoeringsplannen aan particulieren en woningbouwcorporaties en welke bijdrage komt er dan vanuit het Rijk?	er meer duidelijkheid moet komen over het landelijke financiële instrumentarium.
Op welke wijze participeert Almelo in waterstofprojecten?	De doorontwikkeling van waterstof is primair een bovenlokaal of zelfs een internationaal ontwikkelingsproces. Grote (inter)nationale spelers roeren zich op deze markt. Wij zien echter genoeg kansen voor ons lokale bedrijfsleven. Almelo probeert samen met de provincie Overijssel ontwikkelingen op het gebied van waterstof te stimuleren. Binnen het project 'Waardenmakers' zijn lokale/regionale bedrijven een kennis- en ontwikkelingssamenwerking begonnen rond waterstof. Almelo kan in dit project optreden als klant en facilitator. Het bij dit waterstof behorende innovatiecentrum 'Waardenmakers' zal in Almelo worden gevestigd. Laat duidelijk zijn: Waterstof is een transportmedium en zal moeten worden geproduceerd uit duurzame energie afkomstig van wind of zon.
Bladzijde 25: grote lijnen	Is aangepast in de definitieve Duurzame Energieladder.
Bladzijde 26: project gerelateerde redenen	Is aangepast in de definitieve Duurzame Energieladder.
Bladzijde 34: wat als de vergunning van het zonnepark verlopen is, wat doen we dan met de panelen en hoe gaat dat in zijn werk?	Na afloop van de vergunningsperiode zal de ontwikkelaar het park moeten ontmantelen. Afgedankte zonnepanelen worden gezien als elektronisch afval. Dit houdt in dat deze via wettelijke kanalen moeten worden gerecycled. Er zijn reeds verwerkingstechnieken waarbij meer dan 90% van het paneel kan worden gerecycled. De verwachting is dat de recycling graad in de toekomst nog zal toenemen.
Hoe staat het college tegenover biomassa centrales?	Het begrip 'biomassa' is een breed begrip. Het college gaat ervanuit dat houtgestookte of houtachtige gestookte centrales worden bedoeld. Het college heeft niet de voorkeur voor deze centrales. Import van biomassa is niet gewenst. Zeker kleinschalige installaties op kortere afstand van woongebieden kunnen leiden tot overlast.
De kaarten zijn onduidelijk, graat verduidelijken.	Is aangepast in de definitieve Duurzame Energieladder.
Is er contact geweest met de provincie in het kader van de gronden in Almelo Noord? Het is namelijk door de provincie aangekocht als landbouwgrond.	Ja, er is contact geweest met de provincie Overijssel.
Kunnen wij de lasten verhalen op de grootverbruikers?	Dat is een nationale verantwoordelijkheid, dat kunnen wij niet op lokaal niveau regelen.
Is deze opgave wel duurzaam? Zonnepanelen en windmolens moeten ook gemaakt worden. Hoe zit het met recycling?	Elke vorm van energieproductie zal leiden tot CO ₂ -uitstoot. Om de duurzaamheid van producten vast te stellen kan een LCA (levens cyclus analyse) worden uitgevoerd. Uit de LCA's van zonnepanelen en windmolens blijkt dat deze analyse positief uitvalt.

	Zeker de nieuwe generatie zonnepanelen heeft een LCA van minder dan een jaar (de CO ₂ -emissie door productie wordt binnen een jaar terugverdiend door CO ₂ -besparing).
Doel is klimaatneutraal in 2050, vergunningen voor zonneparken lopen voor 25 jaar, hoe komen we in 2050 aan de doelstellingen om klimaatneutraal te zijn?	Afhankelijk van de ontwikkelingen van duurzame energie productie (alternatieven, hogere rendementen) zal na deze 25 jaar kunnen worden besloten of deze parken nog noodzakelijk zijn of dat een aantal parken een verlengde vergunning krijgen.
Wat is de levensduur van een zonnepark?	De economische levensduur van een zonnepark is 25 jaar. Alhoewel de productie van zonnepanelen over deze 25 jaar iets zal afnemen is de technische levensduur van de panelen langer dan deze 25 jaar.
Waarom worden particuliere initiatieven niet meegenomen in de RES?	Naast de opgave van 35 TWh hernieuwbaar zon en wind op land in 2030, is als basis voor het Klimaatakkoord uitgegaan van een autonome groei van 7 TWh kleinschalige zon-op-dak (zon op woonhuizen). Het feit dat een bron niet meetelt voor het behalen van de 35 TWh betekent niet dat ze niet opgenomen mogen worden in de RES. Het staat elke regio vrij om de RES naar eigen inzicht te 'verbreden'. Daarmee kan de regio laten zien hoe zij innovatie en integraliteit in de energievoorziening stimuleren.
Is het voldoende om aan de RES doelstellingen te voldoen?	De RES heeft (nog) geen verplichte doelstelling. Van ons wordt verwacht dat we een serieus bod brengen als regio. Mocht ons bod niet reëel zijn dan zal het Rijk dwingend gaan opleggen. Wij verwachten dat onze ambitie serieus is.
Is er nagedacht over het verdelen van de baten? Alleen voor de eigenaren of ook voor de gemeente of anderszins?	Ja, los van de inkomsten uit OZB voor de gemeente zullen directe eigenaren baat hebben bij deze ontwikkelingen. Wij streven naar vormen van participatie waarbij inwoners van Almelo de mogelijkheid krijgen om te delen in de voordelen van deze duurzame opwek. Dit kan zijn als aandeelhouder of als afnemer van goedkopere stroom. In elke ontwikkeling vragen wij ontwikkelaars met voorstellen daarvoor te komen.
Tellen de zonnepanelen op de daken op het XL business park ook mee voor de RES?	Ja. Alleen zonnepanelen op woonhuizen tellen niet mee.
Kunnen we als RES investeren of energie inkopen van windmolenprojecten op zee?	Nee, wind op zee is al in de nationale opgave verwerkt. Het gaat echt om de productie opgave in de regio.
Is er contact over dit onderwerp met andere belangengroepen, Twentse samenwerkingen (Twents Waternet, Mineral Valley, Onder Twente) en innovatieve bedrijven?	Ja. De onderlinge contacten worden regelmatig onderhouden.
Is er afstemming met andere gemeenten en de RES?	Ja. De RES organiseert regelmatig bijeenkomsten.
Zijn omwonenden (ook in Twenterand) al van informatie voorzien?	Omwonenden niet, wel de gemeente Twenterand. Als er een initiatief is dan worden belanghebbenden betrokken.
Hoe zit het met kansen voor windmolens in het Nijreesbos en de Oostelijke groene long?	Grote windmolens worden door middel van de Duurzame Energieladder uitgesloten op deze locaties.

Hoe hoog worden de windmolens (tiphoogte)?	Dat is in eerste aanleg aan de ontwikkelaar.
Waarom is er niet gekozen voor windmolens op een industrieterrein?	Door de ligging van de militaire laagvliegroute is dat niet mogelijk.
Is er aandacht voor de houtimport voor biomassacentrales?	Zie ons eerdere standpunt met betrekking tot biomassa.
Welke alternatieven zijn er nog meer? Voorbeeld: Olivijn	De energieladder gaat over de opwek van duurzame energie. Olivijn is een middel dat CO ₂ kan afvangen en zeker nuttig kan worden ingezet maar het zal niet leiden tot duurzame energie. Voor duurzame energie kijken we naar zon, wind, biomassa (groengas) en op langere termijn aardwarmte.
In hoeverre is er oog voor de inwoners van Aadorp? Wat is de afstand tussen de windmolens en de woningen in Aadorp?	Door de ligging van de militaire laagvliegroute is de plaatsing van windmolens dichtbij Aadorp niet mogelijk. De exacte afstand tussen windmolens en Aadorp is nu nog niet aan te geven en is afhankelijk van waar de windmolens uiteindelijk geplaatst worden. Duidelijk is dat deze altijd buiten de laagvliegroute moeten worden geplaatst en de vereiste (afstands)criteria en overige wettelijke vereisten worden gerespecteerd.